

БІБЛІЙНИЙ ПОГЛЯД НА МІСІОНЕРСТВО

У статті проаналізовані історичні підходи до місії і місіонерства як практики для подання вістки Божої та її донесення до всіх народів. Зауважується, що місіологія, як вчення і практика, постійно змінюються і розвиваються і не втрачають своєї важливості. Підкреслюється, що в умовах трансформації місіонерського руху та його актуалізації набувають значимості нові підходи до осмислення процесів місіонерства. В статті акцентується увага на тому, що Божественний задум, як викупна місія роду людського, через Ісуса Христа, є і залишається важливим для багатьох християн і Церкви христової.

Ключові слова: місія, місіонерство, Церква, трансформації, Царство Боже, місіологічні парадигми, Біблія.

The article analyzes historical approaches to mission and missionary work as a practice for presenting the message of God and bringing it to all peoples. It is noted that missiology, as a doctrine and practice, is constantly changing and developing and does not lose its importance. It is emphasized that in the context of the transformation of the missionary movement and its actualization, new approaches to understanding the processes of missionary work are gaining importance. The article emphasizes that the Divine plan, as the redemptive mission of the human race through Jesus Christ, is and remains important for many Christians and the Church of Christ.

Key words: mission, missionary work, church, transformation, Kingdom of God, missiological paradigms, Bible.

Актуальність проблеми. Актуальність роботи полягає у тому, що автор згідно Писання, подає розуміння визначення та значення місії як певної діяльності для навернення розуміння слова Божого. У контексті дослідження мають значення спроби налагодити діалог між систематичним богослов'ям та місіонерськими дисциплінами. Підкреслимо, що академічне вивчення п'ятидесятництва є відносно новим явищем для богослов'я. Для вітчизняного євангельського простору актуалізовані питання є новими. Узагальнення, зроблені в статті, дають можливість зрозуміти які ідеї несе до людей місіонер та які вимоги ставляться до місіонерської роботи, згідно біблійним принципам.

Ступінь розробки проблеми. Проблемою місіонерства займалися Крістофер Вайт (Місія Бога), Прайт Зейн (Глобальна місія), Дж. Йорк (Місіологія у вік Духа), Д. Бош (Трансформація місіонерства), Л. Любігін (Вступ до теології місії), В. Карвер (Божий промисел). Дані автори зробили спробу показати трансформації місійної роботи та практики з часу першопочаткової церкви й до сьогоденного часу. Головна ідея роботи – підготовка та проведення місії до всіх народів і до всього світу, заручаючись підтримкою Святого Духа.

Мета статті: полягає в розумінні біблійного погляду на місіонерство та його призначення.

Виклад основного матеріалу. Зрозуміти суть, змістовні характеристики та призначення місіонерства можна звернувшись до цитати з газети «Голос надії» за 1993 рік: «Хто коли чув і хто бачив таке? Чи зроджена буде земля в один день, чи народжений буде народ за одним разом?» (Іс. 66:8).

Наш неспокійний час деякою мірою дає відповідь на питання, які поставив стародавній пророк. У муках й агонії за короткий період виникають нові країни і народжуються в політичному світі народи, про яких раніше не чули. Щось подібне відбувається і в релігійній, духовній сфері. Створюється враження, що в міру виникнення кордонів між новими державами руйнуються і падають останні бар'єри моралі і доброчинності між людьми...

Обставини, що впливають на політичний, економічний, соціальний стан суспільства, вважаємо ми жодним чином не впливають на плани й наміри Божі. Більше того, у багатьох випадках ці обставини сприяють задумам Творця. Тоталітарна атеїстична система СРСР, що проголосила російську мову мовою міжнародного спілкування, зробила, навіть не здогадуючись про це, дві великі послуги для здійснення задуму Божого. Перша – вона підірвала себе зсередини, оскільки зустрічала певний опір з боку етнічних груп, що бажали зберегти самобутність, виражену в мові й культурі. Цей опір переріс у повне протистояння і став вагомим чинником розвалу всієї системи. Друга послуга – знання російської мови полегшило проповідь Євангелія серед багатьох народів атеїстичної імперії... Таким чином, поки атеїзм вчив народи СРСР російської мови, готуючи їх до прийняття Євангелія, Бог через утиски, випробовування, кайдани вчив і готував Своїх дітей до великої праці благовістя...»¹.

Нова духовна, економічна і політична обстановка у світі кінця другого тисячоліття створила новітню місіонерську ситуацію. Сучасна богословська думка апелює до нових підходів в осмисленні місіональних завдань сучасної Церкви. У зв'язку з цим Деніс Джон Мокк, зазначає, що «місія це серцебиття Бога та помісної церкви»².

Біблія, як незмінне Слово Божого одкровення людині залишається фундаментальною і незмінною. Усе розмаїття чинників співіснування людей на землі знаходило свій контекст у великій оповіді Біблії, що пояснює все, що відбувається у світі. Як вважає К. Райт «Усі ці особливості Біблії – культурні, приватні, соціальні дуже привабливі для постмодерністського мислення. Шляхи місіональної герменевтики й радикального постмодернізму розходяться, коли мова заходить про нашу непохитну впевненість в тому, що навіть із врахуванням усього цього розмаїття й індивідуальності Біблія – головна з усіх історій. Це не підлягає сумніву. Перед нами велика оповідь, що захоче в собі істину для всіх»³.

Глобалізаційні процеси у багатьох сферах життя суспільства торкаються також і сфери релігійного життя. Без сумніву це приносить свою частку в місіональний погляд, що впливає на формування місіонерського бачення у вселенському, конфесійному та міжденомінаційному аспектах.

Переконані богослови Райт К., П. Зейн, С. Девід, В. Джефф зазначають, що «Поле місіології зростає і розширюється... У термін «глобальні місії» вони вкладають дві головні ідеї. Хоча слово глобальний досить зрозуміле, ми маємо на увазі дещо більше, ніж просто «всесвітній». Слово «глобальний» дійсно передає ідею всесвітності, але воно також містить ідею сферичності, інтегральності, цілісності та повноти»⁴.

Отже, в умовах зростання трансформації місіонерського руху актуальності набувають нові підходи до осмислення процесів місіонерства. Ось як розважає про це Крістофер Райт: «Віруючих дуже часто зненацька застає така ряснота біблійних текстів, що нагадують про вселенський задум Божий для всіх народів землі, про полікультурну суть Євангелія та місіональну суть Церкви. Таким людям, вважає К. Райт, необхідно подолати своє здивування і почути цю частину біблійного послання»⁵.

Божественний задум – викупна місія роду людського через Ісуса Христа, переконані ряд богословів, стає надзвичайно актуальним для багатьох християн і Церкви Христової в цілому. Р. Альберт Мюлер-молодший, президент Південної баптистської теологічної семінарії, у передмові до книги «Глобальні місії» пише наступне: «Ми стоїмо на порозі одного з найвизначніших моментів для Церкви Христа – взяти відповідальність за загублені душі. У нас є Велике

¹ Синюк М. Година вже пізня». *Голос надії*. Луцьк, 1993. С. 1.

² Мокк Джон Деніс. *Місії. Євангелізм. Учніство*. Атланта : Джорджія, 1989. С. 21.

³ Райт К. *Місія Бога*. Черкаси, 2015. С. 31.

⁴ Зейн П., Сіллі М. Девід, Волтер К. Джефф. *Глобальні місії. Вступний курс*. Львів, 2016. С. 12.

⁵ Райт К. *Місія Бога*. Черкаси, 2015, С. 18.

доручення, і зараз як ніколи ми маємо потребу в книзі... із поглибленою інформацією про найважливіші біблійні та богословські питання про виклик Великого доручення»⁶. Також Деніс Мокк Звертає увагу, що «Христос прийшов, щоб померти за всіх людей і послати Своїх учнів проповідувати Євангелію загубленим»⁷.

Як зазначає О. Попчук: «За 2000 років Євангеліє навідало більшість народів, які живуть на Землі. Поганські народи чули проповіді Євангелія. Велика робота звершена Богом на землі і сьогодні. Божий дух працює над мусульманськими країнами і ми розуміємо, що Євангелія у руках Всевишнього Бога. У питанні навернення людини до Бога проявляється розум, мудрість, далекоглядність»⁸. Саме популяризація ідеї Царства Божого через місіонерство спричинилася до розвитку писемності й освіти для багатьох народів, вважаємо ми, включаючи давніх слов'ян: «Можна навести цілий ряд прикладів, коли поява алфавіту того чи іншого народу пов'язана саме з місіонерством. Найбільш раннім документально затвердженим прикладом цього по хрещенні Русі є діяльність св. Стефана Пермського, який, як відомо, був і творцем алфавіту перм'яків»⁹.

Ми живемо у час змін, інколи надзвичайно радикальних. Змінюються технології, погляди, мислення, концепції. Слова як засіб вербального спілкування набувають інших значень і смислових відтінків. «У місіології використовуються як сучасні терміни, так і біблійні, щоб, з одного боку, описати через сучасну лексику нові феномени і, з іншого боку – зберегти зв'язок з Біблією...»¹⁰.

Ці процеси не обминають і формулювання місіологічних парадигм.

«Дисципліна місіології змінюється і розвивається постійно, для того, щоб не відставати від світу. Щодня перед нами виникають нові виклики, яких ще вчора не було. Що з'явилося на світ у новому тисячолітті?... Поширення ісламу, всесвітнього тероризму і воєнних дій. Світ також побачив безпрецедентні зміни у глобальному впливі економіки, зростання християнського населення, розвиток технологій... До цієї динаміки додається ліквідація наслідків руйнівних цунамі, масивних землетрусів і воєн, що здебільшого є кращими, легшими або єдиними можливостями досягти до закритих країн»¹¹. Теоретичне знання місіонерського поступу минулого дає ґрунт для практичного планування місіонерських стратегій у майбутньому. Такий підхід дозволяє, враховуючи помилки минулого, більш прагматично формулювати місіонерські завдання Церкви, уникаючи історичних помилок у царині місіонерства.

У вступі до книги Джона Йорка «Місіологія у вік Духа» президент Теологічної семінарії Асамблей Божих доктор Байрон Клаус пише: «На порозі ХХІ ст. багато керівників церков і місіонерських організацій стоять перед необхідністю сформулювати завдання на майбутнє. Інколи майбутні завдання позбавляють керівників почуття причетності до історії, але такий підхід до майбутнього приречений на поразку з самого початку»¹².

Найближче майбутнє передбачає активізацію місіологічних процесів, що матиме вплив на розвиток місіології як такої, а також доповнить різнобарвну мозаїку методів, підходів, засобів у практичній площині місіонерства. «Нам, як вважав Д. Бош, якнайшвидше потрібне нове бачення, щоб вирватися з нинішньої патової ситуації на новий виток місіонерської діяльності, не відкидаючи всього того, що покоління християн зробили до нас, і без зверхнього засудження

⁶ Прайт Зейн, Сіллі М. Девід, Волтер К. Джейф. Глобальні місії. Вступний курс. Львів, 2016. С. 8.

⁷ Мокк Джон Деніс. Місії. Євангелізм. Учніство. Атланта. Джорджія, 1989. С. 23.

⁸ Попчук О. «Велике доручення» як засіб формування духовної особистості. *Релігія і соціум*. 2018. № 1–2. С. 216.

⁹ Україна: християнство до заснування Київської Русі. URL: <http://litopys.org.ua> (дата звернення 23.05.2024).

¹⁰ Питер Пеннер. Місіологія і герменевтика. Черкаси, 2014. С. 41.

¹¹ Прайт Зейн, Сіллі М. Девід, Волтер К. Джейф. Глобальні місії. Вступний курс. Львів, 2016. С. 8.

¹² Джон Йорк. Місіологія у вік Духа. Міссурі, Спрінгфілд : Лайф Паблішерз Інтернешнл, 2002. С. 12.

всіх їх помилок»¹³. Це твердження Девіда Боша актуальне як ніколи для нашого часу – часу осмислення і нового поступу на місіонерських полях.

Вирішальними стратегіями заснування церков, на думку, Деніса Дж. Мокка, є регулярне вивчення Біблії, регулярні спільні молитви, робота з лідерами більша довіра до членів новоствореної церкви, перекладання відповідальності на новостворену церкву та турбота про відкриття інших нових церков¹⁴.

Варто зауважити, що дискусії в церковних спільнотах про роль і призначення Церкви в аспекті місіонерства виходять на новий рівень і набувають радикальних відтінків. «Усе більше християн із старих церков поступово приходять до висновку: церква, яка не є «місіонерською», взагалі не є церквою. Внаслідок цього, каже Л. Ньюбигін, на порядку денному церковних конференцій з'явилося дуже багато дискусійних питань стосовно місії Церкви¹⁵. Уперше за багато століть природа місіонерського покликання Церкви стає предметом гарячих суперечок...»¹⁶.

Підсумовуючи, цей контекст, варто зауважити наступне: місіонерство вступає у нову епоху розвитку й буде характеризуватися, на нашу думку, як і в ранньоапостольський період, есхатологічними очікуваннями Церкви. Це стане, з одного боку, новою динамікою у відформатованому й консервативному середовищі церков, з іншого – принесе нові підходи в осмисленні місіонерської парадигми сучасності. «Продовжувати мислити тими ж категоріями сьогодні, розмірковує Л. Ньюбигін, просто безглуздо. Нам належить зробити щось таке, чого західні церкви не робили з часу свого зародження: розкрити форму і суть місіонерської Церкви в поняттях, прийнятних для світу, який відкинув політичну владу і вплив західних націй... У цій ситуації, переконаний він, ми заново вчимося тому, що означає свідчити Євангеліє не в силі, а в немочі, а Новий Заповіт виявляється набагато ціннішим джерелом, аніж місіонерські теорії XIX століття»¹⁷.

Повернення місіонерства у фарватер ранньоапостольської Церкви, де центральною знову стане Основа – Слово Євангелія Христового, дає підставу сподіватися, що ідея Великого доручення буде успішно завершена.

Якою ж є ідея та практика місіонерської праці у Біблії? Серед багатьох ідей, що заховані у глибинах Слова, ідеї місіонерства належать до таких, що досліджені не повною мірою й очікують на зацікавлених дослідників. Без сумніву належне розуміння ідеї та практики місіонерської праці слід шукати в Біблії. Деякі дослідники, зокрема, В. Карвер, О. Вільям, вважають, що майже 700 текстів Біблії прямо чи опосередковано відкривають Божий задум щодо місіонерства та практичного здійснення цього задуму.

Це дає підставу стверджувати, що першоджерелом місіонерства є Бог.

«Богослов'я місіонерства, на думку В. Карвера, що богослов'я, що надихає місіонерство і надихається ним, вважає, що Бог відкрився у Христі: «Бог у Христі, переконаний В. Бош, примирило з Собою світ». Таке розуміння Бога так необхідне для християнства наших днів»¹⁸. Саме таке богослов'я стало наріжним каменем майбутніх глобальних місіонерських проєктів як у минулому, так і в перспективі поширення Царства Божого. «Місіонерство – «матір богослов'я». Богослов'я з'явилося як супутній прояв християнського місіонерства (!), а не як примха світової Церкви»¹⁹. Коли Церква зіткнулася зі світом у місіонерській роботі, то змушена була примусово створювати богослов'я, воно було і буде надалі вимогою місії.

¹³ Д. Бош. Перетворення місіонерства, 1997. С. 16.

¹⁴ Мокк Джон Деніс. Місії. Євангелізм. Учніство. Атланта : Джорджія, 1989. С. 42–44.

¹⁵ Ньюбигін Лесли. Розкриття таємниці. Уведення в теологію місіонерства, 2006. С. 8.

¹⁶ Там само. С. 12.

¹⁷ Там само. С. 12.

¹⁸ Карвер В.О. Місіонерство і задум Божий. Germany, Lage : Логос, 1993. С. 74.

¹⁹ Бош Д. Перетворення місіонерства. Львів, 1997. С. 23.

Від початку творіння, від моменту боговідступлення перших людей Старий Заповіт багаторазово засвідчує, що упродовж століть Бог виявляє Свою любов до людини: «Здалека Господь з'явився мені та й промовив: Я вічним коханням тебе покохав, тому милість тобі виявляю!» (Єр. 31:3). Практичний вияв любові Бога-Отця проявився у втіленні предвічного Слова-Логос, у факті втілення Христа у подобу людини: «Слово сталося тілом і перебувало між нами, повне благодаті та правди, і ми бачили славу Його, славу як Однородженого від Отця» (Ів. 1:13). Саме з приходом на землю Сина Божого розпочинається історичний новозавітний етап місіонерства. У факті втілення Христа як Сина Людського опосередковано передбачається підкорення Йому всіх народів, Він став як один із нас, став Людиною, щоб привести людство до Бога. «Бог любить створений Ним світ. Цей Його світ потрапив під вплив ворожих Його задуму сил. Світ корумпований, занурений у гріх та обман. Спасити Своє творіння – непохитне бажання Бога. Усе Писання просякнуте рішенням Бога повернути Своє творіння у початковий стан. Божий задум спасіння людства лежить в основі відкриття, даного нам в Біблії. Тому неможливо читати Біблію і отримувати з неї максимальну користь, не маючи світу»²⁰.

Місіонерство у своїй глибинній суті передбачає, що кожен, хто прийняв Христа у своє серце, стає новим творінням, з оновленими розумом, з новим баченням ідеї викупної місії Христа. Пізнавши Сина, людина приходиться до пізнання Отця і стає провідником божественної ідеї викуплення роду людського. « Кожен спасений покликаний спасати» – цей девіз митрополита

Іларіона звучить у його творі: «Слово про закон і благодать» (XI ст.). Місіонерська ідея Іларіона – спасенний має спасати інших – розширила розуміння благовістя. Відтепер Євангеліє поширює не тільки Церква, але й кожен окремих віруючий.

Отже, місіонерство Нового Заповіту має за основу ідею Ісуса Христа – донести добру звістку Євангелія до краю землі, до всіх народів. На есхатологічному годиннику пробив час – спасіння доступне всім! Нове й надвідповідальне завдання Церкви – виявити Його Образ у світі й через місіонерство звістку про це донести до всіх племен, етносів, народів... Це завдання стало можливим завдяки приходу Христа на землю і виражене в есхатологічній ідеї – спасіння всіх, хто вірою приймає викупну жертву Христа.

Яким же є Божий задум для всіх народів? Відступ наших прабатьків від Творця надовго порушило баланс божественної рівноваги. Отримавши через непослух можливість «стати, немов боги», людство добровільно зійшло на гріховне дно свого існування. Задум диявола полягав у наступному: творіння Боже, яке залишається в бунті проти Творця, добровільно опустившись, ніколи добровільно не підніметься на належний йому рівень, а тому предвічний Бог стає людиною, або Сином Людським. Предвічний задум Отця – здійснити викупну місію людства – був зреалізований втіленням Сина Божого у людську сутність. «Ось тому як через переступ одного на всіх людей прийшов осуд, так і через праведність Одного прийшло виправдання для життя на всіх людей. Бо як через непослух одного чоловіка багато хто стали грішними, так і через послух Одного багато хто стануть праведними» (Рим. 5:18–19). Слово «всіх» передбачає всі народи землі.

«Місія Бога – це спасіння Його творіння, яке потрапило в полон царства темряви. Бог спасає індивідуально, але є метою спасти всіх. Ця думка ясно виражена в Великому дорученні Ісуса Христа (Мт. 28:18–20). «А Ісус підійшов і промовив до них та й сказав: Дана Мені всяка влада на небі й на землі. Тож ідіть і навчіть всі народи, хрестячи їх в Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, навчаючи їх зберігати все те, що Я вам заповів. І ото, Я перебуватиму з вами повсякденно аж до кінця віку! Амінь». Учні послані спасати не окремі душі, а «всі народи»! У фокусі місії Бога не індивідууми, а весь людський рід»²¹.

Світ людей – ось об'єкт зацікавленості і турботи Бога. Прослідкуємо текст обітниць Аврааму, піонеру місіонерства, у Старому Заповіті. Ось він: «І промовив Господь до Аврама:

²⁰ Раймер Р. Перетворення суспільства, Київ, 2007. С. 10.

²¹ Раймер Й. Перетворення суспільства. Київ : Християнське біблійне братство св. Апостола Павла, 2007. С. 9.

Вийди зо своєї землі, і від родини своєї, і з дому батька свого до Краю, який Я тобі покажу. І народом великим тебе Я вчиню, і поблагословлю Я тебе, і звеличу ймення твоє, і будеш ти благословенням. І поблагословлю, хто тебе благословить, хто ж тебе проклинає, того прокляну. І благословляться в тобі всі племена землі!» (Бут. 12:1–3). Майже ідентичну обітницю отримали Ісак та Яків – потомки Авраама. Її суть: «усі племена землі» будуть благословенні у вірному Авраамі як спадкоємці по вірі. Зазначимо, що упродовж історії народу Ізраїлю пророки, царі, поганські правителі були інструментом в руках Вселенського Майстра для здійснення Його намірів.

«Релігійність людства, переконаний В. Карвер, – найпотужніший заклик до місіонерства в душі Євангелія. Усі люди усвідомлюють свої релігійні потреби, відчувають, що залежать від чогось незрівнянно більшого і вищого ніж вони самі, чимось зобов'язані цьому вищому, беззаперечно зобов'язані вступити з ним у якісь стосунки. Ці потреби й прагнення знаходили своє вираження в національних релігіях...»²².

Справедливий пошук істини, релігійність людської істоти в усіх без винятку народах передбачають поширення Слова про викупну місію Спасителя. Господь – на боці шукачів істини, у цьому переконався апостол Петро, проповідуючи в домі Корнилія: «А Петро відкрив уста свої та й промовив: Пізнаю я по-правді, що не дивиться Бог на обличчя, але в кожному народі приємний Йому, хто боїться Його й чинить правду» (Дії 10:34–35).

Яким чином Христос показує, що Бог бажає спасіння всіх людей? Незважаючи на те, що Ісус несе служіння в рамках юдейського контексту, Він словами і справами багаторазово підтверджує, що Божа любов поширюється на всіх людей, а не тільки на Ізраїль (Мт. 15:27). Цікавими в цьому аспекті видаються роздуми в журналі «Благовісник» щодо Божого задуму викуплення народів.

«Та ж народи – як краплина з відра, а важать – як порох на шальках...» (Іс. 40:15). Повернімося до дня П'ятидесятниці, але не просто до традиційного свята єврейської нації, а до дня, коли вогонь Духа Святого доторкнувся до представників «крапель-народів» майже 20 національностей, що зібралися в Єрусалимі. Інші мови – як ознака хрещення Духом Святим – давали можливість представникам різних етносів розуміти великі Божі діла. Це було протиставленням вавилонському змішанню мов, яке роз'єднало стародавній народ. Для об'єднання «багатьох краплин» в одній посудині під назвою «Церква» і божественного впливу на них Дух Святий, вважаємо ми, подарував інші мови. Християнський служитель Дон Річардсон зауважує: «У світлі служіння Ісуса і Його чітких планів щодо всього світу дар говоріння мовами інших народів, що вилився на віруючих, міг мати лише одну ціль... проповідь Євангелія (вплив Євангелія) у всіх народах». Це, власне, і відбулося. Із 120 послідовників Церква миттєво зросла до 3120, а через декілька днів – до 8120 душ і продовжувала невпинно зростати. Але основна ідея – представники майже 20 народів понесли у свої країни звістку про диво дня П'ятидесятниці: Дух Святий почав Свою працю серед них, щоб пізніше, коли апостоли прийдуть з благовістям Євангелія, їхні серця були відкриті для Слова. Вплив відновлючої сили Духа Святого на культури і нації тих часів був настільки потужним, що практично всі вони впродовж приблизно ста років після народження Христа були охоплені благовістям Слова»²³.

«Таким чином... «Ньюбігін» називає місіонерство «результатом П'ятидесятниці». Воскресіння дало раннім християнам впевненість, П'ятидесятниця дала їм сміливість... У день П'ятидесятниці Христос через Духа широко відкрив двері і вивів учнів у світ»²⁴.

Апостол Павло, як апостол поган, став основоположником місії для поган. Саме він підвів богословську базу під самоідентичність язичницького християнства, звільнивши його від влади Тори. Власне, його бачення поширення Євангелія зробило християнську проповідь

²² Карвер В.О. Місіонерство і задум Божий. Germany, Lage : Логос, 1993. С. 85.

²³ Синюк М. Два пророцтва Христа. *Благовісник* 2013. № 2. С. 13.

²⁴ Бош Д. Перетворення місіонерства. Львів, 1997. С. 50.

зрозумілою і доступною для народів Середземномор'я і підготувало основу для тривалих місіонерських програм.

«При тому пильнував я звіщати Євангеліє не там, де Христове Ім'я було знане, щоб не будувати на основі чужій, але як написано: Кому не звіщалося про Нього, побачать, і ті, хто не чув, зрозуміють!» (Рим. 15:20–21).

«Розкриваючи обітницю, запевняє В. Йорк, благословення всіх народів, Бог пояснює, що Його місія є головною темою всього Писання. Бог буде звершувати викуплення, щоб утвердити Своє Царство, що в ньому всі народи будуть благословенні через обіцяне насіння»²⁵.

Велична пісня відкуплених кров'ю Агнця – свідчення здійснення Божого задуму для всіх народів: «І співають вони, промовляючи: Ти достойний узяти цю книгу, і розкрити печатки її, бо Ти був заколений, і кров'ю Своєю Ти викупив людей Богові з усякого племені, і язика, і народу, і люду» (Об. 5:9)²⁶.

Висновки. На підставі проведеного аналізу щодо біблійних поглядів на місіонерство можна зробити наступні висновки:

1. Трансформації в релігійному світі призвели до виникнення нових кордонів, етносів та держав, але не втратили здатність щодо принесення благовістя в різні прошарки суспільства.

2. Тотальна атеїстична система СРСР, що проголосила російську мову, як мову міжнародного спілкування призвела до двох послуг для здійснення задуму Божого:

а) вона підірвала себе з середини, оскільки породила протистояння й призвела до розвалу всієї системи.

б) знання російської мови полегшило проповідь Євангелія серед багатьох народів атеїстичної імперії.

3. Новітня духовно-економічна та політична ситуація у світі кінця другого тисячоліття створила передумови для трансформації місіонерської діяльності. Слово Боже залишилося фундаментальним і незмінним.

4. Трансформації в місіонерській діяльності запропонували нове її бачення у Вселенському конфесійному та міжденомінаційному аспектах. Набули пріоритет нові підходи до осмислення процесів місіонерства.

5. Популяризація ідеї Царства Божого призвела не тільки до цивілізаційних зрушень (розвиток писемності, освіти), але й показала можливість кращого відношення, в першу чергу, до знедолених людей.

6. ХХІ століття сформувало нові вимоги до місіологічних парадигм, які засвідчують, що місіологія, які вчення і практика змінюється і розвивається постійно, для того щоб не відставати від світу, щоб Слово Боже було чутне серед усіх народів і мало світове значення.

Список використаної літератури:

1. Бош Д. Перетворення місіонерства. Думка, 1997. С. 50.
2. Йорк Дж. Місіологія у вік Духа. Міссурі, Спрінгфілд : Лайф Паблішерз Інтернешнл, 2002. 254 с.
3. Карвер В.О. Місіонерство і задум Божий. Germany, Lage : Логос, 1993. С. 85.
4. Мокк Джон Деніс. Місії. Євангелизм. Учнівство. Атланта : Джорджія, 1989. 296 с.
5. Пеннер П. Місіологія і герменевтика. Черкаси, 2014. С. 41.
6. Ньюбігін Леслі. Розкриття таємниці. *Уведення в теологію місіонерства*. 2006. С. 8.
7. Попчук О. «Велике доручення» як засіб формування духовної особистості. *Релігія і соціум*. 2018. № 1–2. С. 216.
8. Прайт Зейн, Сілле М. Девід, Волтер К.Джейф. Глобальні місії. Вступний курс. Львів, 2016. С. 8.
9. Раймер Й. Перетворення суспільства. Київ : Християнське біблійне братство св. Апостола Павла, 2007. С. 9.

²⁵ Йорк Д. Місіологія у вік Духа. США, Миссури, Спрингфілд: 2002. С. 27.

²⁶ Біблія або книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту. Українське біблійне товариство. С. 1139.

10. Синюк М. Два пророцтва Христа. *Благовісник*. 2013. № 2. С. 13.
11. Синюк М. Година вже пізня. *Голос надії*. Луцьк, 1993. С. 1.
12. Україна: християнство до заснування Київської Русі. URL: <http://litopys.org.ua> (дата звернення 23.05.2024).

References:

1. Bosh D. (1997) *Peretvorennia misionerstva* [Missionary Transformation]. Dumka (in Ukrainian).
2. York D. (2002) *Misiolohiia u vik Dukha* [Missiology in the Age of the Spirit]. life SShA, Myssury, Sprynhfyld (in Ukrainian).
3. Karver V.O. (1993) *Misionerstvo i zadum Bozhyi* [Missionary work and the plan of God]. Germany, Lage: Lohos (in Ukrainian).
4. Mokk Dzhon Denis (1989). *Misii. Yevanhelyzm. Uchnivstvo* [Missions. Evangelism. Discipleship]. Atlanta. Dzhordzhiia, 1989 (in Ukrainian).
5. Penner Pyter (2014). *Misiolohiia i hermenevtyka* [Missiology and hermeneutics]. Cherkasy (in Ukrainian).
6. Niubihin Lesli. (2006) *Rozkryttia taiemnytsi. Uvedennia v teolohiiu misionerstva* [Unlocking the mystery. Introduction to the theology of missionary work] (in Ukrainian).
7. Popchuk O. (2018) “Velyke doruchennia” yak zasib formuvannia dukhovnoi osobystosti. *Relihiia i sotsium*. № 1–2 (in Ukrainian).
8. Prait Zein, Sille M. Devid, Volter K. Dzheif (2016) *Hlobalni misii. Vstupnyi kurs* [Global missions. Introductory course]. Lviv (in Ukrainian).
9. Raimer Y. (2007) *Peretvorennia suspilstva* [Transforming society]. K: Khrystyianske bibliine bratsvo sv. Apostola Pavla (in Ukrainian).
10. Syniuk M. (2013) *Dva prorotstva Khrysta*. *Blahovisnyk*. № 2 (in Ukrainian).
11. Syniuk M. (1993) *Hodyna vzhe piznia* [The hour is late]. *Holos nadii*. Lutsk (in Ukrainian).
12. *Ukraina: khrystyianstvo do zasnuvannia Kyivskoi Rusi* [Ukraine: Christianity before the foundation of Kievan Rus]. Available at: <http://litopys.org.ua> (data zvernennia 23.05.2024) (in Ukrainian).